

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Karlsson, Tuula			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Köyhänapua vai ammatillista toimintaa?" : Vanhusten ja sosiaalityöntekijöiden kokemuksia iäkkäiden sosiaalipalveluista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2005-11-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 93 s., 7 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä tutkimuksessani tarkastelen vanhusten sosiaalipalveluja vanhusten ja sosiaalityöntekijöiden kokemina. Tutkimuksessa on mukana seitsemän yli 75-vuotiaasta vanhusta, neljä aikuissosiaalityöntekijää, yksi sosiaalitoimiston etuuskäsittelijä ja yksi kotihoidon työntekijä. Tarkastelunäkökulmina ovat yli 75-vuotiaat ikääntyneet, sosiaalipalveluja käyttävät vanhuksset ja aikuissosiaalityöntekijät Espoon kaupungissa. Tutkimuksen tarkoitus on tuottaa tietoa ikääntyneistä sosiaalipalvelujen asiakkaista ja heidän suhteestaan sosiaalipalveluihin ja erityisesti sosiaalityöhön. Tarkasteluni keskiössä ovat sekä vanhusten että työntekijöiden kokemukset, tietämys ja toiveet vanhuksista sosiaalipalvelujen asiakkaina. Tarkastelen myös sosiaalipalveluja käyttävien vanhusten arkea.</p> <p>Tutkimus on kvalitatiivinen ja tutkimusmenetelmänä on teemahaastattelu. Sekä vanhuksille että sosiaalityöntekijöille on omat teemahaastattelurungot. Etuuskäsittelijän ja kotihoidon työntekijän haastattelut ovat vapaamuotoista keskustelua. Tutkimuksen teemoina ovat kokemukset vanhusten sosiaalipalvelujen asiakkuudesta, vanhusten sosiaalipalvelujen tietämys, vanhusten arki ja toiveet vanhusten sosiaalityölle.</p> <p>Tutkimustulokset kertovat vanhusten kokemuksista palvelutaloasumisesta, kotihoidosta ja sosiaalityöstä. Palvelutalo koetaan turvan ja hoidon antajana. Varjopuolina ovat asunnon pienuus, henkilökunnan kiire ja asumisen kalleus. Kotihoidon palvelut koetaan ulkoapäin määräytyviksi. Palvelujen saamiseen vaadittavien viranomaislausuntojen koetaan väheksyvän vanhuksen omaa tietoa ja tuntemusta avun tarpeestaan. Palveluntarve pitää ikään kuin sinetöidä viranomaistaholta. Kokemukset sosiaalipalveluista kertovat vanhusten uuvuttavasta taistelusta byrokratiasta ja muutoksia vastaan. Vanhusasiakkaat ovat puhelinliikenteen uhreja. Työntekijät tunnistavat vanhusasiakkaiden vaikeudet hakea apua. Sosiaalitoimeen kohdistuvat muutokset rasittavat myös työntekijää.</p> <p>Vanhusten tietämystä sosiaalipalveluista on vaikea arvioida. Oma elämänhistoria ja erilaiset mielikuvat ohjaavat heidän sosiaalityön tuntemustaan. Vanhuksset ovat ylpeitä omasta selviytymisestään vaikeissakin elämäntilanteissa. Sosiaalityöntekijä on useimmille vanhuksista jotakin, josta pitää pysytellä erossa. On kunnia-asia selviytyä ilman yhteiskunnan apua. Vanhusten tietämyksen mittareina tässä tutkimuksessa toimivat kuljetuspalvelutuki ja eläkkeensaajan hoitotuki. Ensin mainittu on hyvin tiedossa, jälkimmäisen tuntemuksen ollessa huonoa. Hoitotuen tuntemattomuus näkyy myös sosiaalityöntekijöiden työssä.</p> <p>Vanhusten arjessa näkyy yhtäältä tyytyväisyys ja sopeutuminen, ja toisaalta huoli ja pelko. Tyytyväisyyttä synnyttävät hyvät suhteet lähiomaisiin ja arjen sujuminen. Huolta ja pelkoa aiheuttavat sairaudet ja kunnon heikentyminen. Sosiaalityöntekijöiden puhe vanhusten arjesta on ongelmapuhetta vanhusten kaltoin kohtelusta, taloudellisista vaikeuksista, köyhyydestä ja riippuvuudesta omaisiin. Erityinen huoli heillä on maahanmuuttajavanhuksista.</p> <p>Vanhusten toiveet sosiaalityötä kohtaan ovat konkreettisia, arjen sujumista helpottavia asioita. Toive erityisestä vanhussosiaalityöntekijästä on työntekijöiden yhteinen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords vanhuus vanhuksset ikäntyneet sosiaalipalvelut - asiakkuus sosiaalityö sosiaalityöntekijät kotihoito palvelutalot arki kvalitatiivinen tutkimus haastattelututkimus teemahaastattelu			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			